

BELANGEN BEDRIJFSLEVEN

CENTRAAL THEMA BIJ GEMEENTERAADSVERKIEZINGEN

Hans Oerlemans

BURGEMEESTER JAN VAN ZANEN: 'VEEL ONDERNEMERSCHAP ONDER HAGENAARS EN HAGENEZEN'

Hij komt uit een familie van ondernemers. "Ik ben de enige die van het pad af is geraakt en voor het openbaar bestuur heeft gekozen. Maar het zakelijke heb ik zeker ook in me." Vandaar de grote betrokkenheid van burgemeester Jan van Zanen bij de ondernemers in 'zijn' stad. Na Amstelveen en Utrecht is dat sinds 1 juli 2020 Den Haag. Hij kwam in een stad met scherpe tegenstellingen. Je vindt er de rijkste én armste wijken van het land. "Dat is niet hoe ik ernaar kijk", zegt Van Zanen. "Ik ontmoet overal Hagenaars en Hagenezen die iets positiefs willen bijdragen. Veel ondernemers ook met hart voor de

stad. Die tref ik in het Statenkwartier, maar net zo goed in de Schilderswijk."

Rolmodellen

Hij zat in Laak en Transvaal aan ontbijten met steeds zo'n vijftig ondernemers, onder wie veel migranten. "Ze hebben een eigen zaak in de detailhandel, dienstverlening of im- en export. Slimme ondernemers met een goed verhaal. Toen ik het gezelschap vroeg hoeveel mensen ze aan het werk hadden, kwamen we in totaal op meer dan 150, vooral jongeren uit de wijk. Dat is fantastisch en stemt mij optimistisch. Ze bouwen voor zichzelf een toekomst in hun eigen wijk. Dit zijn rolmodellen voor de jeugd."

Impact Economie

's Morgens in gesprek met ondernemers in Laak en 's middags met Shell in het Benoordenhout. Zo kan de dag van de burgemeester van Den Haag eruitzien. "Natuurlijk is het vertrek van de Shell-top een fiks verlies voor de uitstraling van de stad. Maar laten we alles wat hier blijft koesteren, zoals de divisie *Renewables & Energy Solutions*. Vanuit Den Haag stuurt Shell wereldwijd de overgang naar duurzame energie aan."

"Het mooie is nu dat de stad veel start-ups heeft in de Impact Economie, vooral in de Binckhorst. Jonge bedrijven die werken aan de grote vraagstukken van deze tijd, zoals schone energie en hergebruik van grondstoffen. Met de kracht van Shell en de vindingrijkheid van start-ups kan er een sterk cluster ontstaan van duurzame bedrijvigheid. Shell heeft nog een grote toekomst in de stad."

Verkiezingsmanifest

Het Haags Verkiezingsmanifest 2022 van VNO-NCW West sluit af met: *Samen zetten we Den Haag neer als dé stad voor innovatief, sociaal en duurzaam ondernemen.* Jan van Zanen kan er zich in vinden: "Eerst moeten we die corona-ellende indammen en ondernemers de tijd gunnen er economisch en mentaal bovenop te komen. Dat gaat lukken, gezien alle creativiteit en veerkracht die ze in coronatijd hebben laten zien. Als we die spirit vasthouden in postcoronatijd, dan kunnen we samen een heel eind komen."

Volgende jaar maart zijn er gemeenteraadsverkiezingen. Of het beleid van de nieuwe colleges het bedrijfsleven na de coronacrisis moet versterken, staat nergens ter discussie. De burgemeesters van Den Haag en Velsen vertellen over het belang van ondernemerschap in hun gemeente.

BURGEMEESTER FRANK DALES: 'KOPLOPER WORDEN IN DE WATERSTOFECONOMIE'

"De IJmond is Nederland in het klein", zegt burgemeester Frank Dales van de gemeente Velsen (68.500 inwoners). "Kijk eens wat we allemaal hebben: een grote maakindustrie en bloeiende havens, maar ook een Nationaal Park, prachtig strand, maritiem en technisch onderwijs en niet te vergeten het legendarische Telstar."

Tata Steel

Ondanks die verscheidenheid zijn de ogen nu toch vooral gericht op Tata Steel. Wat in 1918 begon als Koninklijke Hoogovens is vandaag goed voor 10.000 banen en nog eens 10.000 bij toeleveranciers en dienstverleners. De keerzijde is wel veel CO₂-uitstoot en andere schadelijke emissies. "Wij willen Tata behouden, maar dan moet het bedrijf fundamenteel anders gaan werken. Het beste scenario voor de toekomst is groen staal produceren met behulp van waterstof. Dit is het scenario waar inmiddels alle betrokken partijen achter staan. De Tweede Kamer heeft het kabinet opgeroepen Tata te steunen bij die transformatie. Het sluit aan bij de roep om een Groene Industriepolitiek."

Offshorewind

Maar is er wel een businesscase voor groen staal? De marges zijn klein. China brengt staal tegen dumprijzen op de wereldmarkt, terwijl de kostprijs van groen staal aanzienlijk hoger zal liggen. Dales: "Je moet ook naar andere ontwikkelingen kijken. Consumenten willen schone producten. 'Gemaakt van groen staal' wordt een keurmerk. Als je een auto koopt met een schone motor, dan wil je niet dat de carrosserie is gemaakt van dumpstaal. De EU denkt aan het belasten van de CO₂-uitstoot van producten die hier van buiten de EU op de markt komen. Dan wordt staal uit kolengestookte ovens veel duurder,

terwijl je bij groen staal geen CO₂-emissierechten hoeft te betalen."

Maakindustrie

Is de regio klaar voor de transformatie naar een groene maakindustrie? "Als er één plek in Nederland klaar voor is, dan wel de IJmond. Essentiële onderdelen liggen hier al op hun plaats. In de haven vestigen zich steeds meer bedrijven in de groene energiesector als Vattenfall, Eneco en Vestas. En bedrijven in het onderhoud van windparken op zee. IJmuiden kan de grootste haven voor offshorewind van Europa worden."

De traditionele maakindustrie staat voor een enorme opgave die tientallen jaren zal vergen en gigantische investeringen. "Ja, eenvoudig is het niet, maar het moet. In de IJmond houden we van aanpakken. Het mkb, Tata en het onderwijs werken samen in Techport om kennis te genereren, vakmensen op te leiden en oplossingen te bedenken. Als we in Nederland koploper worden in de waterstof-economie dan hebben we er een compleet nieuwe exportsector bij. De hele wereld moet uiteindelijk om."

OPROEP AAN POLITIEK: 'GEEF ONS RUIMTE EN ZEKERHEID'

Op 16 maart 2022 worden nieuwe gemeenteraden gekozen. Meteen daarna beginnen onderhandelingen over de collegeakkoorden 2022 - 2026. De opgaven waar gemeenten voor staan zijn groter dan ooit: van herstel van de coronacrisis tot ingrijpende processen als energietransitie, klimaatadaptatie, het vlottrekken van de woningbouw, betere bereikbaarheid en versterking van het vestigingsklimaat.

Voor het lokale bedrijfsleven staat er veel op het spel. In de aanloop naar de verkiezingen hebben zes regio's van VNO-NCW West een verkiezingsmanifest opgesteld. Ze bundelen hierin wensen en voorstellen van de gezamenlijke ondernemers. Elk manifest biedt tal van bouwstenen voor een sterke economische agenda in de nieuwe collegeperiode.

Gemeenten en bedrijfsleven hebben elkaar nodig. Ondernemers zijn cruciaal om politieke ambities waar te maken en gemeenten zorgen voor de condities om goed te kunnen ondernemen. In het manifest van het Rotterdams bedrijfsleven staat het zo: *'Bedrijven scheppen banen, zorgen voor welvaart, een levendige gemeente, sponsoren lokale activiteiten en zijn de motor van de regionale economie.'*

Crisis en herstel

"Of de pandemie in het voorjaar geluwd is of niet, de nieuwe colleges van B en W moeten hoe dan ook coronaherstel bovenaan op hun economische agenda zetten. Horeca, detailhandel, cultuur, toerisme, recreatie en andere sectoren zijn zwaar getroffen en hebben tijd nodig om de schade in te lopen. In de manifesten worden gemeenten opgeroepen verder uitstel te verlenen van betaling van lokale belastingen.

De horeca zou geholpen zijn met een ruime verlenging van de tijdelijke uitbreiding van terrassen. Digitalisering

bleek tijdens de lockdown cruciaal voor de continuïteit van bedrijven. Gemeenten kunnen mkb-ondernemers ondersteunen bij het verder uitbouwen van hun online-diensten. VNO-NCW Oostland vraagt meer in te zetten op lokaal inkopen en aanbesteden. *'Knip projecten op en zet ze niet als grote contracten op de openbare markt.'*

Hightechmaakindustrie

De grote thema's in de verkiezingsmanifesten komen overeen, maar elke regio legt eigen accenten. Zo vraagt Delft aandacht voor de hightechmaakindustrie. Incubators als YES!Delft leveren een continue stroom op van succesvolle start-ups. Maar als zij willen opschalen, kunnen ze in Delft geen geschikte locatie vinden. Ze trekken noodgedwongen weg. Daarmee gaan veel nieuwe banen voorbij aan Delft. Dat zet een rem op de groei van een sterk hightech-cluster van start-ups, scale-ups en kennisinstituten. Delft moet zorgen voor meer ruimte voor de gevestigde en nieuwe maakindustrie.

One In, One Out

Regeldruk is en blijft een grote ergernis. Het lukt de overheid maar niet om regels te vereenvoudigen en het aantal blijvend te verminderen. Het manifest van onder meer Metropoolregio Amsterdam pleit voor de systematiek *One In, at least One Out* (voor elke nieuwe regel er minimaal één schrappen). Bovendien moeten nieuwe regels vooraf worden getoetst. Nodig ondernemers uit om mee te praten over uitvoerbaarheid, effectiviteit en het

samenvoegen of schrappen van overbodige regelgeving (mkb-toets).

Betrouwbare overheid

Investerings zijn risicovol en verdienen zich pas over een lange periode terug. Daarom is zekerheid nodig over ruimtelijke ontwikkelingen in de directe omgeving. Gemeenten kost het veel tijd om besluiten te nemen over bestemmings- en omgevingsplannen, waar bovendien ook nogal eens later op wordt teruggekomen. Nieuwe functies op bedrijventerreinen bedreigen de continuïteit en groei van gevestigde ondernemingen.

In het manifest van Holland Rijnland staat: *'Ondernemers hebben behoefte aan een betrouwbare overheid met een beleid en perspectief voor de lange termijn, zodat zij kunnen investeren in hun bedrijf. Alleen dan kunnen ze werk blijven bieden en een bijdrage leveren aan de grote transities op het gebied van energie, klimaat en de circulaire economie.'*

Scheeps- of woningbouw

Ruimte is een schaars goed. De claims zijn vele malen groter dan de beschikbare locaties. Metropoolregio Amsterdam constateert dat in veel omgevingsvisies ondernemerschap onderbelicht blijft. *'Bij de herstructurering van bedrijventerrenen wordt ruimte gemaakt voor mengvormen van wonen en werken. Maar woningbouw mag goed functionerende bedrijventerrenen en haven-*

functies niet wegdrücken.' Een voorbeeld is Amsterdam-Noord waar de ruim honderd jaar oude scheepsbouw nu belemmerd wordt in de bedrijfsvoering door woningbouwplannen.

Gemeenten moeten oppassen een eenzijdige economie te krijgen van vooral dienstverlening. Alleen al voor een divers aanbod aan banen zijn de maakindustrie en productieve bedrijvigheid onmisbaar. Bij herstructurering dreigt ruimte voor bedrijvigheid verloren te gaan. Dit speelt onder meer in Den Haag, Leiden, Alphen aan den Rijn en in het Oostland bij de aanpak van verouderde glastuinbouw.

Crisis en veerkracht

Regio Rijnland concludeert in het verkiezingsmanifest dat corona ook iets positiefs heeft aangetoond: *'Als deze crisis ons één ding heeft geleerd, dan is het hoe kwetsbaar onze economie is en tegelijk hoe groot de veerkracht van bedrijven is, als ze de juiste steun krijgen. We staan voor belangrijke keuzes en grote transities rond mobiliteit en energie, een groen herstel en verduurzaming van onze samenleving. Tijd om de handen ineen te slaan en samen aan de slag te gaan.'*

www.vno-ncwwest.nl